

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetű hirdete-
nénel olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Belyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Megyénk tizenhat országgyűlési képviselőt választ. Nem hiszszük, hogy ezek között akadna egy is, aki megyénk érdekében állónak, tehát részéről kötelességszerűleg pártolandónak ne tartaná a szegedi egyetem létesülését. Igaz, hogy döntő körökben a pozsonyi egyetem eszméje népszerűbb; de az is igaz, hogy a harmadik egyetem kérdése még eldöntve nem lévén, annak Szegedre, hozzánk közelebb hozására törekedni, kötelességszerű feladatunk.

Mi azon szerény nézetben vagyunk, hogy a pozsonyi egyetem szükséges volta mellett felhozott érvekkel Szeged mind tud egyenlő, de nagyobb horderejű érveket szembe állítani. Tény, hogy Szeged a gócpontjában van Bács-Bodrogh, Temes, Torontál, Krassó, Csanád s Arad megyanyi vegyes ajkú megyéknek. Az is tény, hogy nagy és tiszta magyar város. Az első előny képe teszi minél több idegennek állandó befogadására; de — ami több — kezességet nyújt az iránt is, hogy minél több, munkája után élő egyetemi hallgató fentarthatja magát benne.

Továbbá ily nagy város természetszerűleg roppant széles családi és rokonsági területtel bír s így alkalma és módja nyílik minél több ifjut már csak azért is kebelébe vonzani, mert benne olcsóbban átélheti a tanulmányok költséges éveit. Amilyen sógor-koma-szerető a szegedi embör, nem lóditunk nagyot, ha hetven-ezer lélek után negyedfélszázezerre teszszük a velük atyafiságos kapcsolatban állók számát.

Hogy Szeged tiszta magyar, az helyzetét és szóbanforgó egyetemének a vegyesajku környezet iránti hivatását tekintve, rendkívül fontos és célszerű körülmény. Nem egy szavahihető öreg urtól hallottam, hogy akármilyen fanyelvű oláh, toprongyos bánáti sváb, vagy sebes nyelvű szerb, ott három-négy iskolát átgázolt, annak mind olyan törülmetszett magyaros nyelve lett, hogy azt illetőleg protekció nélkül elment magyar számban akár Miskolcon. Pozsonynak ez a hivatása, ez a megfizethetlen amalgamizáló ereje nincs Akárhány egyetemi tanuló, helyesebben szólva hallgató társam volt, aki ott végezte középiskoláit és agyba-fejbe verte minden szájnýtátnál a magyaros tiszta ejtést.

Igaz, hogy Pozsonynak, mint határszéli városnak, az egyetemi hallgatók utján való megmagyarosítása is fontos kérdés. De sokkal országosabb érdek ennél az, hogy öt nagy vármegyének idegen ajku ifja egy emberöltő múlva, ha nem a középiskola, hát a szegedi egyetem utján tősgyökeres magyar nyelvű és észjárású leendő Az összes délmagyarországi nem magyar ifjuság oda fogna menni már csak azért is, mert remélhetné, hogy ott az államnyelvnek tökéletes tudását mellékesen profitirozza; amit se Budapesten, se Pozsonyban nem ér el. Akárhány szerb barátom jogászokdott az én időmben Budapesten; figyelemmel kísértem nyelvbéli haladásukat s komolyan merem állítani, hogy aki nem tudott magyarul diák korában, ha megtanult is ahogy úgy, csak nem lett annak tiszta kiejtése soha! Még doctor juris korában is vagy »terviny-sziket« vagy »trvény-sziket« ejtett. Igaz, hogy biz ezek megtanulhattak volna Budapesten, ha épen törték-zusták volna utánna magukat; de tudnivaló, hogy a fővárosban az a családias összejárás, az a jóízű komázás — ami Szegeden pártlanul megvan — egyébtől eltekintve már azért is lehetetlen, mert ma holmi jogász legény önmagát magyarzó okból kevésbé kaptós a családias házakban.

Pozsonyban épen így lesz: az idegen ajkú nem tanulhatja el a magyar nyelvsajátságokat s a társadalmi nyelvet, melynek más nyelvtana

nincs, mint az élet; a város se fog igen magyarosodni, mert tiszta magyar fiú azon tájkon kevés akad, az idegen ajkuak meg csak elszaporitják a Kraxelhubereket és Tallérozyakat. Pedig olyan helyen, mely királykoronázó országgyűlési székhely volt, s emberi emlékezet, től közlekedési, kereskedelmi és kulturai központ, ha még ma, az alkotmányosság 13-ik évében is olyan radikális nemzetiségi kúrúra van szükség: akkor a népek psychológiájában szines szemüveg nélkül otthonos ember, a fentjelzett okok és körülmények folytán az egyetemet se tekintheti célra vezetőnek.

A földrajzi helyzet, illetőleg a távolság és viszonylagos fekvés földhányogatása ma, mikor 15 frrtal az országot széltében-hosszában átutazhatom, legfőkébb a nagyon vékony dohányu embert viszi jégre.

A módos tanuló, ha specialis szükséglet vagy ismeretség nem köti valahová, megy a világvárosba; a többi, aki a maga szegénye, oda tart, ahol több és jobb egzisztenciára van kilátása. Már hogy Szegeden több akad, mint a kis Pozsonyban, az: kétszer kettő.

Különben se szól semmi országos érdek parancsolólag ammellett, hogy egy régi bűneiben megcsökönysödött városnak magyarosodásáért az állam annyit áldozzon,

Áldozat! Pénz! Ez az utolsó ok, mely eddigi hallomásaink szerint Pozsony javára billentile a Szegeddel való versenyzés mérlegét.

Istenem! Hát ott vagyunk, hogy napnál világosabban kitüntetjük nemzeti kulturánk eláltalánosításának szükségét, a hazabeli idegen ajkuaknak az állami nyelvben való tökélyesítését — és mikor ezen megismert országos életszükségnek kielégítéséről van szó, azt mondja Magyarország: nincs pénzem! Ha a hadseregnek egy gombbal többet kell varrni valami ruhadarabjára; ha a gyalogos kapitány urak lovat kérnek; ha üres ceremóniakról van szó: hullik a bankó, van pénz bővében; nemzetiségünk, jövő életünk biztosítására meg ne volna?

Tegyük föl, hogy Pozsonyban nem százötven ezerrel, hanem egy millióval olcsóbbá kerül az egyetem. Meg vagyunk győződve, hogy ezt a roppant különbözetet is kiadja Szegednek, a legközelebb érdekelt megyéknek, főpapjainknak, főurainknak s nyelve terjesztése iránt lelkes nemzetiünknek hazaszeretete.

Ha az érintett megyéknek jobbára kormányparti képviselői ilyen értelemben használnak fel befolyásukat a magas kormánytól s vagy ötvenen hangsúlyozzák a szegedi egyetemnek a magyar kultúra jövőjére végtelenül befolyásos hivatását; ha az érintett megyék és városok a harmadik egyetem országgyűlési tárgyalása alkalmával ajánlatokban, érvekben, buzgalomban versenyeznének; ha Szeged most, a döntő órák előtt megégyszer megpróbálna saját részére hódítani az ország közvéleményét: lehetetlennek tartjuk, hogy a harmadik egyetem székhelyéül ne a legnagyobb magyar város, a legvegyesebb ajku megyék ifjuságának hivatott nemzetiesítő fászkertje, a kulturában elmaradottabb délmagyarország gócpontja választassék. Ajánljuk ezen cikket a megyénkbeli országos képviselők s t. lap-társaink szives közvetítése utján a megye egész közönségének figyelmébe.

A községek érdekében.

As 1877. évi XX-ik törvényzikk 285. §-a így hangzik:

„A gyámoltak és gondnokoltak pénzei és pénzürtékei rendszerint az árvaszékek pénztáraiban kezel-
tetnek, illetőleg őriztetnek.

Az illetékes törvényhatóság közigazgatási bizottságának felterjesztésére azonban a belügyminister kivételesen megengedheti, hogy oly községek,

melyek igazolják, hogy a rendszeres számadás vite-
lére kellő szellemi erővel gondoskodni, az árvapénzek megkárosítása ellen anyagi biztosítékot nyújtani és egyszersmind a nagy koru árvák pénzeinek a nagy koruság bekövetkezésekor való kifizetése iránt kellően intézkedni képesek, a községbeli árvák pénzeit a törvényhatósági árvaszék felügyelete alatt maguk kezel-
hessék.

Nem hiszszük, hogy volna megyénk vagyonos községei között egy is, mely saját érdekei ellenére valóban nem tartaná, hogy többnyire egyetlen hitelforrása, az árvatár, kebeléből kivétssek s a nehezen hozzá férhető, messze fekvő Zomborban kezeltsék.

Figyelmeztetjük tehát azokat a községeket, amelyek kezükből az árvatárakat kiadni nem szeretnék, hogy a megyei gyámhatósági rendelt 490-ik szakaszában kikötött feltételek szerint fölszerelt kérvényeiket a megyei hatóság utján a magas ministeriumhoz idejkorán följjuttatni a saját érdekükben siessenek.

As idézett 490-ik §. így szól:

„Azon község, a mely a községbeli árvák pénzeit összesített kezelés mellett tovább is maga kívánja kezelni, ennek engedélyezéséért a képviselő testület a közigazgatási bizottságához kérvényt intézhet, ha az 1877: 20. t. cz. 285. §-ában előirt kellekeket kimutatja, illetőleg a 287. §. értelmében a pénzkezelés módozatairól, és a gyümölcsösztetés körüli eljárásról szabályrendeletileg intézkedett.

A szabályrendeletnek ki kell terjeszkedni: a) a pénztár általános viszonyaira, b) a pénztárnok személyi és vagyoni képesítvényeire, jogaira, és kötelezéseire, c) a pénzek és pénzürtékek átvételére, d) a pénztári könyvvitelre, e) a pénzkezelés és gyümölcsösztetés körüli eljárásra, f) a pénzek és pénzürtékek kiadására, g) a kamatjövdelemből levonható 10% kezelési díj elszámolására és a tartaléktöke kezelésre, h) az évi számadásra, i) a községi felügyeletre, tekintettel az 1877: 20. t. cz. 288. és köv. §§-aira, és a jelen szabályrendeletnek az árvapénzek és pénzürtékek községi kezeléséről szóló általános határozataira. (443. és köv. §§).

A szabályrendelet három példányban állítandó ki. s mindegyik példányhoz a kezelési könyvek, számadási kimutatások, és az évi mérleg mintái is csatolandók. Ezen kívül melléklendők: a községi árvapénztár utolsó megvizsgált számadásának főkönyvi kivonata és mérlege, továbbá 1877. 20. t. cz. 289 §-ához képest háromszoros értékű jelzáloggal biztosított kölcsöntöke névszerinti kimutatása, — és az utolsó évben utalványozott és kifizetett összegek névszerinti jegyzéke, — a törvény által kívánt anyagi biztosíték kimutatására pedig a legutóbb jóváhagyott községi költségvetés és leltár hiteles másolata, ugy szintén az egyenes állandó mennyiségeknek hiteles kimutatása. Az ekkép felszerelt kérvényt a járási szolgabíró indokolt vélemény mellett terjeszti fel, különös tekintettel az árvapénztár eddigi kezelésére, a legutóbbi pénztárvizsgálat eredményére, és a községben feltalálható anyagi biztosítékra.

†
BRATYEVACSKY TITUS

1829. jan. 4. — 1880. okt. 6.

A vérző szív keservével szentelem soraimat e lap hasábjain azon férfin emlékének, kinek ritka igazlelkűséggel párosult hajlithatlan tiszta jelleme, mindenki részéről a tisztelet, őszinte baráti érzelmek és vidám kedélye pedig a közszeretett tárgya volt. S épen azért általános volt a fájdalom is, mely halál hírének vételekor számos rokonait, jóbarátait és ismerőseit sujtotta, mert hisz' ő teljes éltében követve nemes szive sugallatát, mindenkinek csak jót, rosszat senkinek sem okozott.

De ha valaki, úgy én, kit hozzá félszázadot meghaladó önzetlen baráti szeretet édes köteleke fűzött, ki tapasztalatokban és viszontagságokban bővelkedő multja minden phasisának tanuja voltam: érzem mit vesztettem benne, érzem szívem mélyében a kipótlanul ürt.

A fájdalom súlya alatt ingadozó léptekkel kísértem szeretett felejthetlen barátomat az örök nyugalom helyére s ott megállva hantja mellett a bús sironak, mely az élet megszüntével ékesszólóvá lesz, vissza-

idéztem lelkebe életét a lét derengő hajnalától kezdve alkonyáig, vissza a célt, melyért éltén keresztül a nemes lélek bajnoki erejével küzdött, vissza viszontagságait. Bratyeavsky Titus, a szerb nemzetiségű Bratyeavsky János volt bukóváci erdész és a római kath Käsztner Regina legifjabbik gyermeke, született 1829. január 4-én Zomborban. Ezt azon feljegyzés mutatja, melyet a boldogulttól emlékül kapott latin szótár hátlapján saját atyjától írva találtam „Filius Titus natus die quarto Januarii 1829 hora prima matutina.“

Gymnasiumi tanulmányait Baján, majd Szabadkán végezte, melyeknek befejeztével lényeges fordulat állott be, mely egész életére döntő befolyással bírt. 1848-ban ugyanis szakítva a multtal, legjobb meggyőződése szerint mind nemzetiségét mind pedig vallását megváltoztatta, a mennyiben magyar honvéd és római katolikussá lett és e perctől kezdve a magyar hazának valamint háborus időben hős bajnoka, ugy béke idejében a magyar szellem hathatós ébresztője volt és épen ezen szellem terjesztése volt a cél, melynek élte minden percét szentelte.

A 43-as évek izgalmi a csatasikra szólították őt s hat nagy csatán kívül számos apróbb ütközetekben vett részt Bács-Bodrog, Torontál, Pest és Komárom megyékben. Katonai pályájának legszebb momentumait az 1849. ápril 4-iki tápió-bicskei, az ápril 6-iki isaszegi csata és május 21. Budavár visszafoglalása képezték, mely alkalommal épen akkor midőn a hágescön a fehérvári kapunál a vár falára mászott föl, megsebesített. E honért vérző seb képezte legfőbb büszkeségét, mely tetőpontját érte el akkor, midőn bekötött karral lépdelt a bevett vár utcáin és esőrtette azokon végig hadnagy kardját; valamint Budavár ostromának napja éltének legszebb napja volt, melyre igen gyakran emlékezett vissza és melyről sokat beszélt baráti körben, elmondván a szabadságharc folya mában élményeit egybeűtt is.

A világsi katastropha után az osztrák hadseregbe soroztatott be; szolgálati éveit hol Polában az istriai félszigeten, melynek partját nyaldosó végtelen tenger maradandó emléket hagyott hátra szívében, majd Lombardiában töltötte, hol az olasz nyelvet tanulta meg. Szolgálati évei leteltével cancellista minőségben az állam szolgálatába lépett, nőül vevé Hauke Fannyt, Hauke Albertnek a 30 as években országgyűlési képviselőnek és Zombor sz. k. város polgármesterének és Blau Karolina leányát. Házasságukat a gondviselés gyermekekkel nem áldotta meg, miért is sógorát Hauke Imrét és neje testvérének gyermekét Jordán Fannyt fogadta örökbe, róluk valódi atyai szeretettel gondoskodván.

Az állam szolgálatából kilépvén Priglevicza Szt. Iván községe jegyzőjének és Bács-Bodrog megye bizottsági tagjának választatott meg.

Mint ilyen a politikai élet minden mozzanataiban tevékeny részt vett konzervatív szellemben, a mennyiben az 1867-iki kiegyezés óta Deák Ferenc elveinek tántoríthatlan híve maradt.

Évek hosszú során keresztül községe német ajkú lakosaiban a hazafiság élesztője és mindenkinek ki hozzá fordult, bármely időben készséges és bölcs tanácsadója volt.

A boldogult a dolgok mélyébe ható kritikus és szép tehetség volt, melyet hogy magasabb hivatalos polcon nem érvényesíthetett, meghiúsítás által szerzett rossz hallásának volt következménye.

A jártasság a történelemben, tág ismeretei a magyar és szláv irodalomban, alkotmányos viszonyaink tüzetes ismerete, tapasztalatai a kertészet terén; képessé tették őt arra, hogy tekintély gyanánt állhatott mind az előtt, kik felvilágosításra hozzá fordultak, jószívűsége, vendégszeretete nemcsak járás-, de mondhatni megyszerte ismeretes volt; s ha valami úgy az róható fel neki hibául hogy néha nagyon is jószívű volt.

A meggyőződés embere lévén, nem engedte magát attól elterítettetni s azért, ha akadtak elvi ellenségei azok iránt nem gyűlölettei, hanem azon tisztelettel viseltetett, melyet a meggyőződés szentsége követel; azok vádját pedig, kik, kicsinyes okokból megrendíteni igyekeztek a bele helyezett bizalmat, a tisztá öntudat erejével utasította vissza és nagylelkűségével fegyverezte le őket, a mint ezt azon lélekemelő jelenetben tevé, midőn utolsó gyónása befejeztével így szólt „Káplán úr, kérem menjen a casinoba és mondja meg hogy mindenkinek megbocsátok!“

Két év óta nehéz betegség t. i. a vizekór dulta azelőtt vasszervezetét. Enyhülést két ízben keresett Karlsbad forrásainál, de fájdalom! nem talált. Ereje napról-napra aggasztó mértékben fogyott, míg végre testének kinjai f. é. szept. 16-ától kezdve ágyhoz szegtek őt.

Betegségét egyfelől azon hősiességgel szenvedte keresztül, melylyel a haza érdekeiért küzdött, másfelől pedig azon nyugodtsággal és Istenbe helyezett bizalommal, mely keresztény lélek tulajdona. Szemvédeési iszonyuak voltak, de nagy ritkán jött ajkaira panaszszó. Tudta, hogy nincs bajából gyógyulás, miről többször tett ezen nyilatkozatai tesznek tanúságot Rólam is ellehet énekelni „Kidőlt a fa mandulástól“ vagy „Szét van forgácsolva a fa; eljő annak idejében a keserű halál“ ő a halálra el volt készülve. Családja mely aggodalommal állta körül a beteg ágyát és a helyett hogy ő nyert volna vigaszt, ő vigasztalta a jelenlevőket, sőt mi több, utolsó percig vig kedélyű volt. Halála előtt utolsó kívánsága ez volt „kísérjete engem a temetőbe a Rákóczy indulóval, ez engem, mint 48-as honvédet joggal megillet“. F. hó 6-án d. e. mindenkivel búcsút vett és d. u. 1 órakor jobb létre szenderült.

Ily jeles tulajdonokkal felruházott élet után, nem csoda ha f. hó 7-én százan meg százan zokogva adták meg neki a végső tiszteletet. Számos barátaitól koszo-

ruk érkeztek koporsójára; a rovat két oldalán az apatini csendőrlégények kivont karddal képeztek díszsereget, a menet alkalmával pedig ugyanők és a Szt. Iváni lövész egylet tagjai.

D. u. 4 órakor Rónay István kanonok-plebános szentelte be a halottat; 4 és fél órakor hosszú sorban indult meg a menet kísérve a lövész egylet zenekara hangjaitól. A temetésen közeli rokonain kívül jelen voltak Zomborból: Sándor Béla alispán, Mihályi János és Rédey Lajos megyei tisztviselők, Fejér Gyula apát-plebános, Garay József hitelemző, Dr. Wolf Kálmán, Bezeredy Béla, Joanovits Uros telekkönyvi hivatalnok, Szemző István nejevel, Szemző Gyuláné, Reitter ügyvéd családjával, özvegy Kuluncsics Gusztávné, a honvéd tisztikar képviselője Hábor főhadnagyal élén. Apatinból: Schmausz Endre országgyűlési képviselő, Alföldy József szolgabíró, Szűcs Mihály segédszolgabíró, Boldizsár ügyvéd, Bodnár Imre kir. közjegyző, Schmausz Károly jegyző családjával, Szabadhegyi Sándor kincstári tisztartó nejevel, Déván Róbert erdész nejevel, Albrecht esendbiztos, Rudics Mihály nejevel, Radoychich Benő ügyvédjelölt. Doroszlóról: Gaiszt Béla jegyző. Rác-Militicsről: Radoychich Endre jegyző és sok névtelen más jóbarát.

Ezek jelenlétében záródott be föltötte a sír, mely ismét egyet fogadott magában azon férfiak sorából, kikben hazánk jelentőségteljes korszaka volt képviselve, kik a haza jólétét önzetlenül hordták szívükön s kiknek az utókor hálaival tartozik.

Midőn ezennel leróttam kötelességemet felejtethen barátom iránt, búcsút veszek én is a kedves halottat földi sír keresztfájától azon óhajjal, vajha nemes törekvése mindenki előtt utánzandó példa gyanánt álljon és azon forró fohászszal, hogy az élet és halál ura tegye könnyívé álmat a sír ridég magányában és küldje porai fölé a béke angyalát.

LEVELEZÉS.

Szeged, 1880. okt. hó.

Uj szerkesztű sorvető-gép. Eichinger Károly és fia szegedi gazdasági gépgyáros cég, az általa föltalált új szerkesztű sorvető-gépet mult vasárnap délután 4 órakor a kálvária kápolna mellett lévő, Klemm István ur tulajdonát képező szántón nyilvános próba alá vette, a szegedi gazdasági egyesület V-ik szakosztálya elnökének s az általa megalakított bizottságnak jelenlétében, s miután találmányának dobrendszert megismertette és annak gyakorlati előnyeit kimutatta, az említett szakbizottság bírálata alá bocsátotta. Ezen egészen új rendszer szerint készült sorvető-gép, dobrendszere egyszerű és biztos eredményű kezelése által az eddig ismeretes sorvető-gépek fölött határozott előnyben áll, és különösen föltűlmuja azokat abban hogy a magában foglalt szilipek mozgatható, mutációs szerkezettel bírnak és a magmerő fészkeket egy a dob tengelyén alkalmazott szabályozó (regulator) emeltyű segítségével tetszés szerint igazíthatni, mi által az eddig használatban levő különböző nagyságu kerekék és különféle szerkesztű vetődobok és komplikált géprészletek alkalmazása teljesen mellözve van; az Eichinger-féle sorvetőgépnel ugyanazon egyetlen vetődob használatán, tekintet nélkül a vető-magvak nagysága és mennyiségére, ez által lehetővé vált, hogy az egyszerű majorsági munkás is könnyedén jártasságot szerzhessen magának a sorvető-gép kezelésében. Páratlan előny nyel bír ezen új rendszerű sorvető-gép az által is, hogy a vetésnél a földnek aránytalan munkálata, vagy a mag mennyisége, avagy azok különfélesége, vagy a vontatásnál használt igavonó jószág menés-képessége szerint az említett szabályozó készülékkel pár perc alatt tetszés szerinti alkalmazásba hozható a maggaradnak mutációs berendezése által, holott eddig az ily alkalmazásoknál a szükséges kerekék cserélgetései által iparkodott segíteni magán a gyakorlat s a gép kezelését ismerős gazda, az egyszerűbb majoros pedig soha föl nem ismerhette azt; innen az oka annak, hogy ez ideig a sorvető-gépek oly csekély mérvben terjedtek el.

Az Eichinger-féle gépnek nem csekély előnye végre az is, hogy csekélyebb súlyánál fogva közel 50 %-kal kevesebb vontató erőt kíván, és hogy a mageresztő esővek három csuklóval bíró négyoszög átméretes beosztással bírnak, miáltal a csoroszyákat mi sem akadályozza abban, — sem a használatkor, sem a tovább vontatáskor — hogy esetekben vagy a csoroszlán netáni nagyobb mozgáskor, vagy valamely akadály által való félrelökés esetén a csőhővelyből a vetőmag kiszóródni, vagy a csuklók elválhatnának.

Engli K. Imre,
a szegedi gazd. egyt. titkára.

Mutatvány a „Bácskai Naptár“-ból.

A politikus csizmadia.

Első ének.

Kedves szülőföldem, szép Maradiszellő,
Hadd szóljon már egyszer rólad is a csellő!
Historiát mondok, melyet nem tud már ma,
Csupán a falnak egy-két veteránja.

Tizenhatot irtak ezer nyolcszáz után,
Amikor épen a máj Bara-utcán
Tűz ütött ki éjjel, ugy közel éjfélfőz,
S porrá hamvadt tőle az az egész félköz.

Igaz, hogy oltani a nép nem volt lusta;
De hirtől se volt még akkor vízi puska.

Nem tudván elejét állni a lángoknak
Fohászokdtek, sirtak, félre harangoztak.

Minthogy akkoriban gyakorta volt tüzvész,
Firtatta az okát ennek Márton művész,
Aki nemcsak cipő-csizma fejezéssel
Szolgált a faluját, de egyszersmind észszel.

Neki keveset ért a szófia beszéd;
Azért is bejárta Boholyt, Abát, Vecsét,
Tapasztalatokat a helyszínen szerzett,
S mikor kiokosult, használt minden percet.

Legelső vasárnap, amint haza ére,
Szokott módja szerint elmen nagy misére,
Utánna a templom előtt publikálta,
Hogy a tűz ügyében gyűlés lesz ma nála.

Már akkor is ugy volt, hogy vecsernye után
Ház elé ült a nép, ki szűrön, ki subán;
Öregje filkózott, fiatalja nézte,
Hogy neki is legyen az ünnepeben része.

Persze sarokra gyűlt szomszéd asszony-ember,
Akad ilyenkor meghányi való — tenger!
A sok pletykát kiki oda vitte-hozta:
Egymást régente is így okosította . . .

Ismervén ezt a sort a bölcs Márton mester;
A közjóért egy kis futkosást se restel;
Akik lustaságból nem mentek misére,
Itt lettek meghiva a fontos gyűlésre.

Rendes egy község ez! Tehénbehajtáskor
Egy lelket se látni ott az utcán máskor;
Mind enyhelyre vonul. De aki korállja,
Betekint egy cseppet a Pokol-kosmába.

Bezeg másképp volt ma! Mintha rajzanának,
Mind oda tartanak a majster házának.
Már ez ki is tolt a ház elé a tőkét,
Ráállt s a kezdőszón türte fejét főkép.

Hatkor csendre intett. Ki nyakát csavarta
Kinek füle mögé tapadt a félmarka;
A többi meg nyakig tátott szája leste:
Mit szól a bölcs majster a tüzről ma este.

Legelsőbb torzomorz bajszán nagyott pödrött,
Aztán furt magának lábmegvető gödröt;
Végre nagy rézcsatját két ujjnyit letolva,
Ily formán kezdett rágyujtani a szóra:

„Tisztelt Polgártársak! Nem csoda, ha Isten
Egytül-egyig tüzzel veszt minket el innen;
Pokolban keresse az olyan nép jussát,
Mely nem tiszteli a tüzek pátronussát!

Kutatva bejárta jó darab világot,
De sehol se láttam ilyen nagy vakságot;
Hogy szemeteikről lehulljon e hályog;
Megmondom, mi a sok tűz oka — halljátok!

Nem lehet itt addig soha nyugton hálunk,
Míg nem lesz minékünk is szent Flóriánunk.
Tűz eddig falunkat minduntalan érte,
Hogy aztán nem éri, én állok jót érte.

Azért is fölhivlak nyomban benneteket:
Jó szívvel nyissátok meg erszényeteket;
Ki mit szánt az Urnak, hogy meg legyen áluva,
Rakja be szaporán e csirizes tábla.

Már aztán a többi az én dolgom leszen;
Szerzek én Flóriánt, akárhol is veszem.
Majsteri becsület szavam teszem rája
Ki lesz téve nyolcadnap a tűz sarkára.“

Nem volt még e község soha egy párton,
Mint most, hogy kivette, mit rebe-get Márton.
Nyilik a strimfiszár-forma bugyelláris,
Bankóval-ezüsttel a tál színgig már is.

Megköveznék, ki egy felet ellen szólna;
Haza sompolyognak rendben, megnyugodva.
Márton mester pedig a jó kezdést látván,
A folytatást mérte esze kaptafáján.

Minthogy sebtében nem talált más papiroost,
Letépte a konyha-ablakról a zsirost,
Melyet tavál vágott be bele ügynek
S mely mintája leszen a kívánt remeknek.

Rajta a lábsziját lejobb-főlebb huzta;
Folyvást jobb kezében villogott a musta;
A fabicskával itt meg amott jelt vágott;
Szurokkal pécézte ki a cifraságot.

A dikics se hevert mellette hiába:
Bele-bele vágta a már kész mustrába,
Mikor minden ízet helyesnek találta,
Könyökig bemarkolt a csirizes tábla.

Tartalmát pontosan összeszámlálgatta.
A legszebb lázsiást bordájának adta,
Hogyhát: No anyjukom! holnap korán reggel
Utravalót készits — Boholyra megyek el.

A többi hatvanként még egy fél forintot
Feje alá dugta; még egy párt bölintott,
Elaludt, álmodott — ugyan miről másról,
Mint a holnapi nagy szobor-vásárlásról?

Második ének.

Másnap korán reggel hóna alá vágva,
Amit sütött neki kedves életpárja,
Elindult Boholyra; meg se pihent addig,
Míg oda nem ért, ahol komája lakik.

Ez volt akkoriban ott a templom atyja,
Neki tehát tervét bizvást elmondhatja.
Be is kocog hozzá. — Egyet pálinkáztak,
Aztán belsejébe kerültek a háznak.

Bognár Illés uram hosszú képtt vágott
— Csak olyannal lehet csalni a világot!

Nagy parlat csapott Márton tenyerébe:
„Kend derék egy ember! . . . mutatja a képe.

Érttem már a kendtek istenes szándékát!
Beszélhetnék róla akár egy fél vékát:
De hát ezer szónak is csak egy a vége:
Hasztalan a nagy ész, ha nincs elég pénze.

Flóriánt nem kapni csak csak Venéciában;
Voltam ott mint huszár tíz évig — hiában,
Hát láttam, hogy önti két huszarmarkos talján
Olvasztott márványból a zöld tenger partján.

Magára az utra fölmegy két pár eszima,
Akkor is meztláb jön kend — ha jön! — vissza,
És még elérkezik kend Venéciába,
Nem lesz az a kis pénz elég pálinkára.

Hát oszt' Flóriánt hogy kapna kendtek rajta?
Helyben száz forint a leghívtányabb fajta!
Azért azt javallom kendnek Márton gazda:
Adja vissza a pénzt, forduljon meg haza.

Mondja, hogy ennyivel kezdeni se lehet,
— Tudja mert hát járt kend utánna eleget —
*Mink egy új szent Jánost most vettünk kétszázért,
S még annyi kell rója neki való házért.*

„Mit hallok? — vág közbe Márton mosolyogva —
Kend új mesét gyűjtött e sötét dologba;
Mert tudja meg — és itt area zöldül-kékül —
Baj lesz haza mennem szent Flórián nélkül.

Én majszterságomra megesküdtem nekik,
Hogy mához egy hétre a sarkon szemlélik.
Akármilyen, csakhogy szobor kell a népnek,
Máskülönbön dirib-darabokra tépnek.

Tudom, köztünk marad; azért bátran szólok;
Aki odább adja, szedjék szét a hollók . . .
*Nem sugná meg nekem, hogy mire kell már most
Kendeknek a régi — ha can új szent János?**

„Semminek se biz az! Örökre magában
Ott gunyaszt a templom csetres-kamrájában;
Pedig nem nagyon rossz, még elszolgálhatna,
Jobb lenne, mint hogy ott így hever mihaszna.

Nekem van átadva, én viselem gondját,
Ugy szólnán az enyém . . . legalább aszongyák,
Ki esúfságból, ki hogy: Ugyan mért nem mossa?
Hiszen szutykos-piszkos a kend szent Jánossa.

„Persze hogy a kendé! Mákép nem mondhatnák!
Ha nem az, hát kenddel mi jussom mosatnák?
Hozza is kend haza — itthon lesz legalább;
Megerszeretném nézni tetejét-oldalát.”

Ugyis lett! Még az nap nyolcadfélkor este
Márton majszter uram az ablakon leste,
Hogy hozza komája a régi szent Jánost,
Akit egy hordóra állítottak mármost.

Mint egy büszke káplár a vén regrutákon,
Ugy-ugy végig hordta rajt szemeit Márton.
Összetapogatótt minden lyuk szemet.
Agyában nagy gondok hánytak bukfeneket.

„Komám uram, mondd! hogy ha jól megnézem,
A Flóriántul nem is üt el egészen,
Csak a papi ruhát két róla leszedni
S a kezébe kereszt helyett dézsát tenni.”

„Az ám, teremtyugse! beszél kend valamit!
Aztán, amint mondom, nem is olyan avitt!
*Ha kireparálják, amiben hiányos,
Flóriánkép is elszolgált ez a János?**

„No, ha már így vagyunk — ez a dolgom mára —
Alkudjunk meg hát a kend szent Jánosára;
Mondja meg, mi lesz a legutolsó ára?
Kifizetem s viszem Maradiszellára.”

Minek az a sok szó? Az alku halálom,
Ugyis ingyenbe van, kendet nem taksálom,
Nem hányom föl most hogy ujjonnan mennyit ér:
Odaadom kendnek potya husz forintér.”

Alig ejtette ki a szót Illés gazda,
Márton akkor már az alkut el is csapta,
Kifizette tüstént pengő ezüst pénzben. —
Neki még kétannyi maradt persze épen.

Már most csak azt kérte kedves komájától:
Mint hogy nem vihethi ölben olyan távol,
Fogjon be; inkább majd áldomást is fizet,
Ha öt itce kevés lesz, hát akár tizet.

Sépen bepokolva kukorica szárbá,
Föltették a szentet a kis saráglyába.
Otthon fölcipelték a szénatartóba;
Rá épen kilencet vert a toronyóra.

Aztán nagyot ittak kint a bakter-ágyon,
Mig le nem ragasztá szemüket az álom.
Reggel Bognár istenáldjameget szólva,
Szedte-vette magát — visszament Boholyra.
(Vége következék.)

Pattantyú.

A vádlottak padján ül ismét Csukányi F. hires
zsebmetsző. Éppen 14-szer ül ott.
Ráival az elnök: Ejnye haszontalan gézengúz!
Hát már megint itt vagy?

Vádlott: De elnök ur! hogy tud olyan régi ismerősével ilyen hangon beszélni? Nem illik!

Hírek.

B. Majthényi József, nyugalmazott jószágigazgató,
vasárnap reggel állandó tartózkodásra Pécsre utazott.
Helyébe jószágigazgatóvá B. Podmaniczky Armin
neveztetett ki.

Ifj. Krutalik József, óbecsei másodjegyző, szept.
27-én váltott jegyet Szonómár János, óbecsei földbir-
tokos kedves leányával, Jolán kisasszonnyal.

Dankó Gábor f. hó 5-én vezette oltárhoz Baján
Vajda Ferkónak, a primásnak bájós leányát Bertát s
együttal két napi dinom-dánom között fölavattatt az
első első banda új primásává.

Baján Csóka Sándor szintársulata f. hó 20-án
kezdi meg előadásait. Hozzánk nyilván majd megint
az évad végén jönnek színészek? . . .

A pénteki hetivásáron Balázsev Milos sztapári la-
kos fölült egy egészen idegen kocsiira és a lovak közé
esapkodva eliramodott; azonban a tulajdonos rögtön
elcsipte. Állítása szerint a bor okozta a birók fogal-
makra vonatkozó megzavarodását.

Apatiban a sörház tatarozására a kincstár 4723
frt 70 kiban árlejtést hirdetvén, 27, mondd ki: hu-
szonhét vállalkozó jelentkezett s a legutányosabb
ajánlkozó mégis csak 4 1/2%-kal olcsóbban fogadta el a
munkát 4522 frt 95 krral.

Budai János vaskuti lakos f. hó 3-án éjjeli két
órág esendesen elboroztatott a kocsmában. Ekkor haza
felé tartva az utcán ismeretlen tettesek vagy tettes
által valami tumpa eszközzel, nyilván fejszérel vagy
furfóval halálosan lesújtott. A vizsgálat erőlyesen
folyik, de kevés kilátással, mert semmi nyomra ve-
zető bünjel nincs. Nem is lesz másképp, míg el nem
rendelik a községeknek állandó éjjeli kivilágítását!

Mint részvétel értesítünk, Stein Márk, köziszte-
letben álló polgárnak neje, forralás alkalmával a lán-
goló spirituszos katlanra új szeszt akarván önteni, a
fölobbanó gáz utján lángokba került és érzékeny égési
sebeket szenvedett. D.

Hofbauer, volt vasuti állomási pénztárnok, hiva-
taláról lemondva, mint technikus, gyári vállalkozás ut-
ján érvényesítendő ügyességét, élesztő és keményítő
gyártat szervez a kisbajai utcában. Sok szerencsét ki-
vánunk hozzá! D.

As új és mult hó 1-én életbe lépett büntető tör-
vény 112. §-sza szerint az oknélküli vagyis a rendőr-
ség által nem engedélyezett lövöldözés 50 frt bírság
terhe alatt tilos. Jó lesz ezt figyelembe venni, kivált
nálunk, ahol ez ellen naponkint fordulnak elő vissza-
élések.

A Szeitrich-féle gözmalomba óriási nagyságu göz-
kazánt szállítottak rögtönzött vasuti sineken. Az ipari
monstrumnak állandóan sok nézője akadt.

A folyó szüret alkalmából hordóknak doh és penész
elleni biztosítására egy praktikus borász azt ajánlotta,
hogy a hordót sodával kevert vízzel jól öblítsük ki,
azután töltsük meg gyenge sósavas vízzel és hagyjuk
ezt bennük két napig állani.

As országos iparegylet újvidéki fiókja elhatározta,
hogy: 1. A helybeli tanácshoz, mint első fokú iparhá-
tósághoz, az iparüzési visszaélések megszüntetése ér-
dekében folyamodványt intéz. 2. Az országos iparegy-
let igazgatóságát az iparendélyi díjak s efféle bírs-
ágok meghatározása iránti intézkedésre hivta föl. 3.
Ugyancsak a városi hatóságtól a vasárnapi iparos ok-
tatás szigorubb ellenőrzését kérelmezte. 4. A helybeli
ipartársulatokkal saját fontosabb határozatait eszerben
közli s így közös egyöntetűbb működésre törekszik.

Újvidéken özevgy Jovanovitsré vaskereskedését
ismeretlen tolvajok föltörték s a kézi pénztárból 8180
frtot loptak el.

A szabadkai ipartársulat tagjai kizárólag iparo-
sok számára hitel és segély egyeletet szerveznek, mely
is az elkészült alapszabályok megerősítése után műkö-
dését azonnal megkezdi. A zombori egylet még egyre
csak a vajúdas stádiumában kinlódik.

A hetivásári helypénzszedés (jelenleg 5 kr.) meg-
szüntetése s az országos vásári helypénz (jelenleg 50
kr.) leszállítása iránt a szabadkai ipartársulat száz-
hetvenegy tagja folyamodott a tanácshoz. Kérvényük
a f. hó végén tartandó városi közgyűlésen kerül tár-
gyalás alá.

A f. hó 4-én Szabadkán tartott vasuti bizottsági
ülésen a Szabadka-bajai szárnnyonalra 20,000 frt és a
város határára keresztül szükséges talajnak ingyen át-
engedése ajánlatot meg.

Ispánovits Dizdár Péter szerdára virradóra Katy-
márról négy tinót hajtott el; azonban reggel a nagy-
fényi csárdánál zsákmányostul elfogatott és Szabad-
kára kísértetett.

„Diffusa est. Graduale an Frauentagen für 3 Fra-
enstimmen von Josef Sztára, Domkappelmeister in Ka-
loca” cím alatt egy füzet jelent meg Rózsavölgyinél.
Nekünk nem volna ugyan hozzá semmi közünk, ha nem
félnénk, hogy mint érseki székhelyünkön elkövetett
kiadvány kath. templomainkban megyszerte elterjed
és germanizál. Sajnáljuk, hogy még Kalocsán is fő-
kvalifikációja egy karmesternek az, hogy csehből lett
németet játszó a magyar főpap pénzén Magyaror-
szágon.

Kersch Máté, almási derék tanító, 44 évi szolgál-
lat után okt. 5-én elhunyt. Necrológja jövő számunkba
szorult.

As „Országos gazdasági egylet” küldöttsége Vuko-
várról Türr tábornok „Adelina” nevű csavargózósén
Újvidékre s onnan másnap a Ferenc-csatornára utazott;
utközben a Pékla pusztán a kormány által berendezett
öntözési telepet megzemlélvén, éjjelre Verbászra ért,
hol reggel a csatorna-társulat által szépen berendezett
öntözési telepet és turbina malmot, valamint a nagy-
szerű verbászi zsilipet vaskapuival stb. megzemlélte
és az ujjonnan berendezett sodronykötélhajón d. u. 4
óra 30 perckor Zomborba érkezett. Itt a küldöttség
rövid ebéd után eloszlván, elválás előtt az érdekes
utazás alatt látottak és tapasztaltak után azon álta-
lános meggyőződésnek adott kifejezést, miszerint a
viziutak létesítése Türr tábornoknak javaslata szerint
és a kormánybizottság által elfogadott vízi út alapból
volna legsikeresebben eszközzendő. Az országos ma-
gyar gazdasági egyletnek Zomboron keresztül utazott
tagjai valának Türr István: tbnok, Gróf Széchenyi

Pál és unokaöcse Imre gróf, Gróf Károlyi Sándor,
Gróf Apponyi Albert, Tallián Béla zágrábi kanonok
és Karpelesz nagyföldbirtokos, Katona és Andrassy
főmérnökök, György Endre képviselő és gazdasági
egyleti tag.

A „Bácskai Naptár” f. hó közepéig el-
készül és az elárusításra jelentkezőknek szét-
küldetik. Ára rá lesz nyomva. Akik netán sze-
mélyükre szóló megkeresést nem kaptak volna,
de árulni mégis szeretnék: haladéktalanul forduljanak
a »Bácska« szerkesztőségéhez. Tájékozául áll-
jon itt a szétküldött hirdetésből a naptártarta-
lomjegyzéke nagyjában: az érseki szentszéki,
káptalani, szerzetesi, bírósági, közjegyzői, ügy-
védi, középiskolai, pénzügyi, erdészeti, jószág-
igazgatósági, ferencsatornai, stb. stb. személy-
zet névsora; legelül a központi és járási tisztikar
— szóval lakhelyestül mindazon hivatalos
egyének, akikkel egy polgárnak bármily ügy-
ben végezni valója lehet. A sok hasznos között
leghasznosabb azonban a megyei útmutató-
tábla, melyből minden egyes község lakosainak
számát, nyelvét, vallását, bucsúját, vásárját és a
többi megyebeli községtől való távolságát pon-
tosan meg lehet nézni. A hajó, távirtda stb. köz-
lekedés, a telekkönyvi betáblázás, az illetéki-
szabás, és még sok minden föl van benne so-
rolva. Végül van benne egy sirásig nevetett
tiszaparti költött historia, ropogós kádenciákban.
Szóval: aki a »Bácskai Naptár« megveszi és
többször elolvassa: megtudhat mindent, ami egy
megyebeli polgárt érdekelhet.

PANASZROVAT.*)

Az 1879. évi 32611. számú miniszteri engedély
alapján a magyar nyelv alaposabb tanulmányozása
céljából beirattam magamat az egri jogakademiára, és
követtem az adományozásra hivatott választmánytól
az esedékes ösztöndíjamat, minek folytán a választmá-
nyom az ösztöndíjamat megtagadta, kikötvén hogy kö-
telezve vagyok pályámat csak is az egyetemen foly-
tatni, mely választmányi határozat ellen felfolyamod-
ván, miniszter ur Ónagyméltóságának 15151.880. számú
rendeletével választmányomnak fennti alaptalan határo-
zata hatályon kívül helyeztetett, egyúttal utasítottat
a választmány, hogy a mennyiben megfeleltem a ta-
nulmányi kötelmeknek, az ösztöndíjamat azonnal ki-
szolgáltassa; — a többször említett választmány mint-
hogy a fennti ügyben rövidebbet huzott — auctoritá-
sát és hatáskörét habár jogtalanul is érvényesíteni
ohajtván a beadott kérvényemre, melylyel a második
fél évre esedékes ösztöndíjamat követeltem, mivel az
első fél évet dicséretes és jó előmenettel bevégeztem,
továbbá mivel a további pályám folytatásától csak is
a választmányom által visszatarttam, és ez által
saját hibám nélkül egy fél évet elveszitettem és ré-
szemről eddig a tanulmányi kívánalmaknak megfele-
ltem, az ösztöndíjak adományozására hivatott választ-
mány azon határozatot hozott, hogy kérvényemnek ele-
get nem tehet, mivel a második fél év alatt (tehát
azon idő alatt, mikor is a választmány engem, a nmu
miniszterium rendelete jogtalanul visszatartott)
végelegesen be nem iratkoztam, nem collokváltam és
nem vizsgáztam. Nevetséges! kérdem kinek
költéségén tehettem volna eleget a választ-
mány kívánalmának. Azonban ezen utóbbi eljá-
rása ellen felebbezvéen az ügy elintézésre vár. De a
fennálló törvényeink értelme szerint valamely itélet
vagy végzés azon része — mely ellen a felebbezés be-
nem nyujtatott — jogérvényessé válik, és az végre-
hajtás utján keresztül vihető. Ezeket előre bocsájtván,
minthogy a választmányom f. é. szeptember hó 5-én
beadott kérvényemre — melylyel a jövőre nézve az
ösztöndíjamat követeltem — nem választott meg a be-
iratási idő lefolyása után sem, ugy folyamodtam a
tettes városi tanácshoz közbenjárásért, ki is ebbeli
kérvényemnek eleget tevén, utasította a választmányt,
hogy az ösztöndíjamat azonnal kiszolgáltassa ki, ugyan-
ezen 5831. számú utasításában kinyilatkoztatta, hogy
köteltségemben nem áll — a miniszteriumnál elfekvő
ügyemnek végeldöntését bevárni, mert az nem áll
semminemű kapcsolatban az ösztöndíjammal jövőre való
kiadásával. A választmány azonban ép azt akadály-
nak felhozta mit is a tekintetes tanács nem akadály-
nak nyilvánította, minden további indokolás nélkül,
ugy a fenn idézett törvény értelmében közig. végre-
hajtást kérelmeztem. Hivatva éreztem magamat ezen
választmányom absolutismusát napfényre hozni, mi
azonban nem oly felette csudálatos, mert a választ-
mány oly tagokból áll, kiknek az egyetemi szabályok-
ról fogalmuk sincs.

Kívánatos lenne, hogy az ügy akként elintéztet-
nék, hogy jövőre az ösztöndíjas fő célja legyen a pá-
lyája bevégezése, nem pedig a választmányi haza-
szólalás perlekedése. Ezeknek előre bocsájtása után,
ez ügybeni más meséket rossz lelkű rágalmaszásoknak
kijelentem.

Nikolits György,

joghallgató, mint „Mihajlovics Euthim“-féle
ösztöndíj alapítvány javadalmasa.

*) Az e rovatban közöltékért a nyit beküldő felelős.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

H I R D E T É S E K.

Ich nahm meine Zuflucht zu Ihrer Malz-Gesundheits-Chocolade Nr. 1, und schon nach dreitägigen Gebrauch derselben erlangte ich zu meiner eigenen und einer Angehörigen Ueberraschung meine volle Gesundheit wieder.

(Selbstausgesprochene Worte des Genesenen.)

Oeffentliche Anerkennung

über die wunderbare Heilung von Hals-, Husten-, Magen-, Brust- und Lungenleiden.

An den k. k. Hoflieferanten der kaiserlichen Kaiserin Elisabeth, Herrn

Johann Hoff,

k. k. Rath, Besitzer des goldenen Verdienstkreuzes mit der Krone, Ritter hoher preussischer und deutscher Orden

Wien, Fabrik: Grabenhof 2, Fabriks-Niederlage: Graben, Bräunerstraße 8.

Euer Wohlgebohren!

Ich kann nicht umhin, Ihnen mit aufrichtigen und warmen Danke die erfreuliche Mittheilung zu machen, daß ich nach dreimaliger, in kurzer Zeit nacheinander folgender Brustfellentzündung, Krampfbüßen, Blut- und Materiauswurf, kurz einem Zustande vollständiger Entkräftung, nachdem ich allseits aufgegeben wurde, auf Anempfehlung meines Schwagers zu Ihrer Malz-Chocolade meine Zuflucht nahm und schon nach dreitägigem Gebrauche derselben zu meiner eigenen und meiner Angehörigen Ueberraschung meine volle Gesundheit erlangte. Diese wahrhaft wunderbare Heilung erzählte ich, wie erwähnt, durch den Gebrauch von Malz-Chocolade und zwar Nr. 1.

Ich bitte Sie, geehrter Herr, diese Zeilen als ein kleines Zeichen meiner Dankbarkeit für meine Lebensrettung entgegenzunehmen und im Interesse aller Leidenden diese meine Anerkennung der Hoff'schen Präparate zu veröffentlichen. Zum Schluß wollen Sie noch vernehmen, daß meine Heilung durch Ihre Malz-Chocolade, zumal die rasche Wirkung derselben von Seemann nicht genug angefaßt und bewundert wurde, und zum Beweise, daß ich mich keiner Uebertreibung schuldig mache, könnte ich Alles, was ich berichtet, wahrheitsgetreu vor Gott und der Welt bezeugen. Ich grüße Sie bestens und zeichne mit aller Hochachtung Ihre dankwürdige Anna Pestl, Weberstättin, Amels (N. D.) 3 Dez. 1879.

(Bitte um Zufendung von 5 Kilo Malz-Chocolade Nr. 1.)

Amtlicher Heilbericht.

Kasareth der neuen Kaserne in der Pionierstraße, Berlin. Um neue Sendung des trefflichen Hoff'schen Malztract-Gesundheitsbieres, das den Verwundeten so gut gethan, daß sie es ungern entbehren, ersucht im Namen der pflegenden Damen.

Hauptdepot: **Stefan Popits Zombor**, Hauptplatz, in 4-3
Theatralisch **Joó Dezső**.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH Budapest.

A közelgő időnyre ezennel ajánljuk dús felszerelt raktárunkat, **malmok, szecs-kavágók, répapázók** s egyéb gépek beszerzésére, s egyidejűleg bátrak vagyunk ez alkalmat felhasználva, a nagyérdemű gazdaközön-séget arra figyelmeztetni hogy a f. évi szeptem-ber hó 19 től 22-ig **Békés-Csabán megtartott gazdasági gépkiallítás és gépverseny**nél, gépeinknek hasonlíthatatlanul kitűnő szerkezete és szabatos munkája a bíráló bizottság által **7 drb ezüst éremmel** lett kitüntetve és pedig:

az egyetlen nagy ezüst éremmel **szállítható 4 fogatú tisztító szerkezet** és zsákoló készülékkel ellátott **járgány cséplőgépünk**; — a legnagyobb kitüntetés egy nagy ezüst éremmel **V R S I. jegyű 3 vasú ekénk**; — az egyedül e célra kitűzött ezüst érmekkel pedig **konkoly választó gépeink** (Trieurok), **szecs-kavágóink**, — **rögtörőink**, — **répapázóink** stb.

Gőzgépek a kiállításból egyáltalán ki voltak zárva.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH,

8-1

Budapest, váci körút 80. sz.

Pályázat

Csonoplán német nyelven tanító állomásra. Jövedelme: 400 frt o. é. készpénz, öt hold földnek haszonélvezete, és 50 frt lakbér. Ezen javadalom fejében tartozik az ismétlő iskolában is tanítani. Bizonyítványokkal felszerelt folyamódásukat a csonoplai r. kath. iskolaszéknek küldjék f. é. november hó 5-ig.

Mayer Nándor,

3-1

csonoplai plébános.

Uj cipő raktár!

SZTOJKOVITS G. ZAKARIÁS

A „LEVÉLHEZ CZIMZETT”

zombori kereskedő

RÖVID ÁRÚ (GALANTHERIE, NÜRNBERGI) ÜZLETÉT,

mely 10 év óta fenáll, saját házában, a fő utcán a **takarékpénztárnak átellené- ben**; bátorodik a n. é. helybeli és vidéki közönségnek becses figyelmébe ajánlani.

Az üzlet a legujabban dús felszerelt gyári, ugymint: férfi-, nő- és gyermeki cipőkkel, nemkülönbön csizmákkal fel van szerelve, téli és nyári évadra, amelyek a legjutányosabb áron és a legnagyobb választékban kaphatók.

Ugyszintén nagy választékban, — lámpák és csillárok (Luster) valódi és nagyhirű R. Ditmár bécsi gyárból eredeti olcsó áron kaphatók!

Továbbá az eddigi mindennemű árucikkeit nagyon olcsó áron ajánlja, ugymint kendőket, harisnyákat, szőrmét, (haris), különös szép izléssel kiállított koszorúkat a sírokra, paplanokat, madracokat, mindenféle gyermeki játékokat, **esernyők, esőköpenyek, üveg golyók, lámpaernyők és lámpaüvegeket,**

Az üzletet a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlva, kér számos látogatást, — egyttal ígérve, hogy mind a helybeli miní a vidéki megrendeléseket a legpontosabban fogja teljesíteni. 6-1

Derékfűzők, bőrdökh és madár kalickák.

Joanovits M.

Hatóságilag engedélyezett **tudakozó és szolgáló** közvetítő intézetét és **ügynökségét**

ZOMBORBAN

a szerb egyház tulajdonát képező épületben **f. évi október hó 1-én megnyitotta.**

Közvetít mindennemű **szolgálatot**, elvállal **házak és földek adás-vevése és bérbeadása** iránti megbízásokat.

Legnagyobb készséggel eszközöltetnek megbízások és adatnak felvilágosítások.

Egyttal értésre adatik, miszerint egy **jó állapotban levő zongora** eladó és egy egész ház f. évi november hó 1-jétől bére vehető.

3-2

Pályázat.

A Hódásághon alakult kiseddővő egyesület részéről egy **kiseddővő tanítónői** állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Ez állomás illetménye a) készpénzben 400 frt o. é. b) szabad lakás és fűtés. Tannyelv magyar; az illető tanítónőnek azonban jártassággal kell bírnia a német nyelvben. A képesítési okmányokkal felszerelt folyamódványok f. é. október 16-ig a hódásághai kiseddővő egyesület elnökségéhez intézendők.

A tanítónő egyelőre egy próbaévre megválasztva, köteleztetik f. é. november 1-én állomását elfoglalni.

Hódáságh, szeptember 21-én 1880.

3-3

Czstermayer József, egyteli elnök.

Bel- és külföldi gyermek-kocsik és játékszerek.

GOLDFAHN SÁNDOR 38-17.
nürnbergi-, díszmű- és rövidárú-kereskedése Zomborban a főutcában. Ajánlja a jelen évadra dús választékú **NOI-RUHA-RAKTÁRÁT**. Mindennemű **selyem-, bársony-, pamut- és céna-szalagok; céna- és selyem-csipkék; fekete- és színes-pamut-bársony**, valamint mindennemű **bélelőszövetek.** Hogy **paklió férfi- és női-féheneműektől, új kiházasítási-kelengyék.** **UTAZÓ BÖRÖNDÖK** urak és nők számára nagy választékban. Dús választékban legfinomabb napernyők és legyezők. **China CEJIST COÓ-CEJHÖZÖK** a ca. k. szab. BERNDORF-féle égyéből. **AMERIKAI-VAJÁRÓGÉPEK** minden szerkezetben, 5 évi jóállás mellett.

Frangykeretek és olajnyomat-hépek.

Prágai keztyűk gyári-raktára.

